

Traktat o granicach i przyjaźni między III Rzeszą a ZSRS, 28 września 1939 r.

Rząd Rzeszy Niemieckiej i rząd ZSRR* uznają, po upadku dotychczasowego państwa polskiego, za wyłącznie swoje zadanie przywrócenie na tym terenie pokoju i porządku oraz zapewnienie żyjącym tam narodom spokojnej egzystencji, zgodnej z ich narodowymi odrębnościami.

W tym celu obie strony porozumiały się co do następujących spraw:

Artykuł I. Rząd Rzeszy Niemieckiej i rząd ZSRR ustalają jako granicę swoich interesów państwowych na obszarze dotychczasowego państwa polskiego linię wykreśloną na załączonej mapie, która to linia zostanie opisana dokładnie w protokole dodatkowym.

Artykuł II. Obydwie strony uznają ustaloną w artykule I granicę obustronnych interesów państwowych za ostateczną i będą zdecydowan[i]e odrzucać jakiegokolwiek ingerencje mocarstw trzecich w tę regulację.

Artykuł III. Niezbędną reorganizację administracji państwowej na terenach położonych na zachód od wymienionej w artykule I linii granicznej przyjmuje na siebie rząd Rzeszy Niemieckiej, a tereny na wschód od tej linii – rząd ZSRR.

* ZSRR – Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, czyli Związek Socjalistycznych Republik Sowieckich (ZSRS)

Wiek XX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa: WN PWN, 1998, s. 191.

Praca z tekstem

- 1.** Podaj dwa główne cele III Rzeszy oraz ZSRS określone w traktacie o granicach i przyjaźni z 1939 r.
- 2.** Omów postanowienia traktatu o granicach i przyjaźni między III Rzeszą a ZSRS z 1939 r.
- 3.** Rozstrzygnij, czy 28 września 1939 r. zasadne było mówienie o upadku polskiej państwowości. Swoją odpowiedź uzasadnij.
- 4.** Wyjaśnij, dlaczego cytowany traktat jest nazywany czwartym rozbiorem Polski.